

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2534 นั้น ย่อมมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะด้านการเรียนการสอน ต้องมีการจัดให้สอดคล้องกับการปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าว โรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 8 ก็ได้รับผลกระทบจากการปรับปรุงหลักสูตรเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 8 มีปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ โดยเฉพาะกลุ่มวิชาทักษะคณิตศาสตร์ อัตราการเข้าอยู่ในเกณฑ์ที่สูง และสภาพภูมิประเทศตลอดจน ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแตกต่างจากเขตการศึกษาอื่น ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะทำให้เกิดผลกระทบต่อการนำหลักสูตรไปใช้

จากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาจากจังหวัดในเขตการศึกษา 8 ได้แก่จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน เชียงราย พะเยาแพร่และน่าน แยกตามขนาดของโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก รวมโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 361 โรงเรียน ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 361 คน ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 361 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มี 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน และแบบสอบถามครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ เป็นเพศชายมากกว่า เพศหญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีอายุราชการระหว่าง 16-20 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียนระหว่าง 6 - 10 ปี เป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก และเคยเข้ารับการอบรมหรือประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2533)

ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มากกว่าชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีอายุราชการระหว่าง 11-15 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่ำกว่า 5 ปี โดยรับผิดชอบสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ มีหน้าที่อื่นนอกเหนือจากการสอนคือ ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานกิจการนักเรียน และเคยเข้ารับการอบรมหรือประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพและปัญหาและการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

1. ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

สภาพการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์หลักในการใช้หลักสูตรของโรงเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และมีการวางแผนการใช้หลักสูตรด้านการนิเทศภายใน ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีการวางแผนด้านการจัดทำแผนการสอน นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ร่วมกันในการวางแผนการใช้หลักสูตรในด้านการจัดทำแผนการสอน

สิ่งที่เป็นแนวทางในการใช้หลักสูตรของโรงเรียน คือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ส่วนการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรนั้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ ศึกษาในเรื่องการจัดทำแผนการสอน และกระบวนการเรียนการสอนที่เอื้อต่อหลักสูตร สำหรับการทำความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรนั้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ใช้วิธีศึกษารายละเอียดจากเอกสารด้วยตนเอง

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ช่วยเหลือครูในการจัดทำแผนการสอนโดยการนิเทศติดตามผลการใช้แผนการสอน ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีการช่วยเหลือเพิ่มเติมด้วยการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำ ให้บริการด้านวัสดุ และอำนวยความสะดวกในการจัดทำ

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ มีวิธีทำแผนการสอนโดยการเขียนแผนการสอน ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีการศึกษาเอกสารหลักสูตรเพิ่มเติมก่อนเขียนแผนการสอน สิ่งที่เป็นแนวทางในการเขียนแผนการสอนของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คือ คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และคู่มืออบรมครูแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

ส่วนประกอบของแผนการสอนที่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จัดทำประกอบด้วยเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล นอกจากนี้ในโรงเรียนขนาดใหญ่ แผนการสอนยังมีส่วนประกอบอื่นอีก คือ วิชาและเรื่องที่สอน วัตถุประสงค์และสื่อการเรียนการสอน ในการจัดทำแผนการสอนนั้น ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ร่วมกันจัดทำโดยมีศึกษานิเทศก์อำเภอเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ

ในการจัดทำวัสดุและเอกสารประกอบหลักสูตรนั้น ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่จัดทำแผนการสอนและแบบทดสอบ ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีการจัดทำแผนภูมิเพิ่มเติม

ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนของผู้บริหารโรงเรียนพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ขาดเอกสารและแหล่งค้นคว้าในการวางแผนการใช้หลักสูตร เวลาในการศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตร ของผู้บริหารไม่เพียงพอเนื่องจากมีภาระรับผิดชอบมาก ในการเขียนแผนการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่ ขาดเอกสารสำหรับค้นคว้า ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางยังมีปัญหาอื่นในการเขียนแผนการสอน จากที่กล่าวมา คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ขาดความรู้ ความเข้าใจ

ในการเขียนแผนการสอน นอกจากนี้โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับวัสดุ เอกสาร ประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนจากหน่วยงานต้นสังกัดล่าช้า และมีจำนวนจำกัด ยกเว้นโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีปัญหาอื่นเพิ่มเติม คือขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุเอกสารประกอบหลักสูตร และสื่อการสอน

ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่าครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ขาดเอกสารในการศึกษาค้นคว้า ในการวางแผนการใช้หลักสูตรและ โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาเพิ่มเติม คือครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนการใช้หลักสูตร ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่มีเวลาในการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรไม่เพียงพอเนื่องจากมีภาระรับผิดชอบมาก ในการเขียนแผนการสอนนั้น ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ขาดเอกสารสำหรับค้นคว้า เวลาไม่เพียงพอ และขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการสอน ในการจัดทำวัสดุและเอกสารประกอบหลักสูตรนั้น ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่มีเวลาจำกัดเนื่องจากมีภาระอื่นมาก ยกเว้นโรงเรียนขนาดเล็ก ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ขาดงบประมาณในการจัดทำ

2. ด้านการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร

สภาพการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ร่วมกันจัดเตรียมบุคลากรในการใช้หลักสูตร โดยการจัดส่งครูเข้ารับการศึกษาอบรม และให้คำแนะนำแก่เพื่อนครูในโรงเรียน นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ช่วยเหลือครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการจัดทำตารางสอน โดยการให้คำปรึกษาแนะนำ

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่มีหลักในการจัดทำตารางสอนโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของช่วงเวลาเรียนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ มีหลักในการจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึง ความรู้และประสบการณ์ของครู และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดครูเข้าสอนโดยการให้คำปรึกษาแนะนำ

การบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนแก่ครูนั้น ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ มีการจัดห้องสำหรับเป็นแหล่งบริการวัสดุและสื่อการสอน โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก

ผู้บริหารโรงเรียนมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน เอกสารหลักสูตรและสื่อการสอนที่โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับ คือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่ได้รับคู่มือบรมครู แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จัดเตรียมอาคารสถานที่สำหรับการใช้หลักสูตรโดยการจัดให้มีมุมหนังสือและป้ายนิเทศประจำห้องเรียน ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่สนับสนุนงบประมาณในการจัดการตกแต่งห้องเรียน ครุภัณฑ์ประมปีที่ 1 ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดเตรียมอาคารสถานที่โดยการจัดตกแต่งคุณภายในห้องเรียนของตนเองให้อีกต่อการเรียนการสอน และมีการจัดแหล่งความรู้ภายในห้องเรียนโดยการจัดให้มีป้ายนิเทศ ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่ครุภัณฑ์ประมปีที่ 1 ส่วนใหญ่จัดให้มีที่แสดงผลงานของนักเรียนเพิ่มเติม

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ มีการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรของโรงเรียนโดยการเยี่ยมชั้นเรียน ส่วนการประชาสัมพันธ์หลักสูตรนั้น ผู้บริหารโรงเรียนและครุภัณฑ์ประมปีที่ 1 ส่วนใหญ่ร่วมกันดำเนินการโดยการประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองได้เข้าใจ

ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร ของผู้บริหารโรงเรียนพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีเวลาในการเตรียมบุคลากรในการใช้หลักสูตรน้อย ส่วนในการจัดทำตารางสอนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 54.69) เห็นว่าไม่มีปัญหาในการจัดทำตารางสอน และผู้บริหารโรงเรียนอีกส่วนหนึ่ง (ร้อยละ 45.31) เห็นว่ามีปัญหาในการจัดทำตารางสอน โดยส่วนใหญ่มีปัญหาเวลาในการจัดทำมีจำกัด

ในการจัดครูเข้าสอน โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาครูผู้สอนมีภาระรับผิดชอบมาก ได้รับวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนจากหน่วยงานต้นสังกัดล่าช้าและมีจำนวนจำกัด โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมีปัญหาเพิ่มเติมคือ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อจัดทำ ด้านอาคารสถานที่นั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ มีจำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอ

ในด้านการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการนิเทศติดตามผลจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และขาดงบประมาณในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า การเตรียมบุคลากรในการใช้หลักสูตรนั้นส่วนใหญ่ครูผู้สอนไม่มีเวลาเตรียมตัวเนื่องจากมีภาระอื่นมาก ในการจัดทำตารางสอน ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่มีเวลาในการจัดทำจำกัด เนื่องจากมีภาระอื่นมาก และในการจัดครูเข้าสอนครูส่วนใหญ่ต้องรับผิดชอบสอนและรับภาระอื่นมาก ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ครูส่วนใหญ่สอนในวิชาที่ไม่ถนัด

โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับวัสดุเอกสารประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนจากหน่วยงานต้นสังกัดล่าช้า และมีจำนวนจำกัด ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญของการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน

สภาพการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ มีการส่งเสริมให้ครูเตรียมการสอนล่วงหน้า โดยจัดให้มีการตรวจบันทึกการสอนของครู

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่มีการเตรียมการสอนทุกครั้งก่อนสอน โดยใช้แผนการสอน คู่มือครูในการเตรียมการสอน ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางที่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ เตรียมสื่อการเรียนการสอน

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู โดยการส่งครูเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ ในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คือ เลือกกิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ เลือกกิจกรรมให้เหมาะกับเนื้อหาและโรงเรียนขนาดกลาง ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่เลือกกิจกรรมให้เหมาะกับจุดประสงค์ นอกจากนี้ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ มีหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่มีหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะกับจุดประสงค์และเนื้อหา

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการ 9 ชั้น
 ในชั้นปฏิบัติ ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ นอกจากครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะใช้ชั้นปฏิบัติแล้วยังใช้
 ชั้นตระหนักด้วย และโรงเรียนขนาดกลาง ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ใช้ชั้นตระหนัก

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู โดยการ
 ให้คำปรึกษาแนะนำ ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ผู้บริหารโรงเรียน นอกจากจะใช้คำปรึกษาแนะนำ
 แล้วยังสนับสนุนค่านางงบประมาณเพิ่มเติมอีกด้วย

กิจกรรมเสริมการเรียนการสอนที่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่จัด คือ กิจกรรมวันสำคัญ
 ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จัดกิจกรรมอื่นนอกเหนือจากกิจกรรมวันสำคัญ คือ
 การจัดป้ายนิเทศ กิจกรรมเสริมทักษะคณิตศาสตร์ และกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทย และโรงเรียน
 ขนาดกลาง ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จัดกิจกรรมอื่นนอกเหนือจากกิจกรรมวันสำคัญ คือ การจัดป้ายนิเทศ
 ทั้งนี้ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ มีหลักในการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน คือ จัดตามความ
 สามารถ ความต้องการและความสนใจของนักเรียน ยกเว้นโรงเรียนขนาดกลาง ที่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
 จัดกิจกรรมตามสภาพและปัญหาของนักเรียน

ผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่ ส่งเสริมให้ครูจัดทำสื่อการเรียนการสอน ยกเว้นโรงเรียน
 ขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก นอกจากผู้บริหารโรงเรียนจะส่งเสริมการเรียนการสอนแล้ว ยังมีการให้
 คำปรึกษาแนะนำในการใช้สื่อด้วย ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ ใช้สื่อตามความเหมาะสมของ
 บทเรียน และสื่อที่ใช้ได้แก่รูปภาพ แผนภูมิ แผนที่ ของจริง และหนังสือเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ มีการส่งเสริมด้านเทคนิคและวิธีการสอนของครู โดยการส่ง
 ครูเข้ารับการอบรม ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมด้านเทคนิคและวิธี
 การสอนของครูด้วยการให้คำปรึกษาแนะนำ

เทคนิคและวิธีสอนที่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการ
 สอนคือการแสดงบทบาทสมมติ ยกเว้นโรงเรียน ขนาดใหญ่ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้การสาธิต
 ทั้งนี้ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ มีหลักในการเลือกเทคนิคและวิธีสอน ให้สอดคล้องกับ
 วัตถุประสงค์และเนื้อหา

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ มีการส่งเสริมหรือพัฒนาครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล
 โดยการให้คำปรึกษาแนะนำ ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้บริหารโรงเรียนมีการประชุมครูเพื่อจัด

ทำเครื่องมือวัดและประเมินผล ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์ในการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนของนักเรียน เพื่อปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียน ยกเว้น โรงเรียนขนาดใหญ่ที่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู ช่วงเวลาที่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ ใช้ในการวัดและประเมินผลของนักเรียน คือ ช่วงหลังจากจบบทเรียนโดยใช้วิธีการสังเกต ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ครู ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้วิธีการอื่นนอกจากการสังเกตอีก คือ การสอบถามและตรวจผลงานหรือแบบฝึกหัด

ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ขาดเอกสาร สำหรับค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในการเตรียมการสอน ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนส่วนใหญ่ ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ยกเว้น โรงเรียนขนาดกลางที่ครูชั้น ประถมปีที่ 1. ขาดเอกสารและแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ส่วนการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนนั้น ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียน ส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมบางอย่าง มีสื่อการเรียนการสอนไม่ครบทุกกลุ่มประสบการณ์ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนส่วนใหญ่ ขาดทักษะในการใช้เทคนิคและวิธีสอนใหม่ ๆ และขาด เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐาน

ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียน ส่วนใหญ่ สอนหลายวิชาไม่สามารถเตรียมการสอนได้เต็มที่ ขาดเอกสารและแหล่งค้นคว้า เพิ่มเติมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ส่วนการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนนั้น ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียน ส่วนใหญ่ ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมบางอย่าง ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีเวลาในการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนไม่เพียงพอ

ในการใช้สื่อการสอนนั้น ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ขาดงบประมาณสนับสนุน ยกเว้น โรงเรียนขนาดใหญ่ที่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ขาดเอกสารและแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนส่วนใหญ่ ขาดทักษะในการใช้เทคนิค และวิธีสอนใหม่ ๆ ขาดเอกสารและแหล่งค้นคว้า เพิ่มเติม ส่วนการวัดและประเมินผลนั้น ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนส่วนใหญ่ขาดเครื่องมือ

วัดผลการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐาน ยกเว้นโรงเรียนขนาดเล็กที่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไม่มีเวลาเพียงพอในการวัดผลทุกครั้งที่สอน เนื่องจากมีการะรับผิดชอบมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักในการใช้หลักสูตร เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งเป็นการดำเนินการตามหลักการของหลักสูตร และการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต พร้อมทั้งจะทำประโยชน์ให้สังคม ตามบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิตทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ ทำงานเป็นครองชีวิตอย่างสงบสุข ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กนักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าว ครูต้องฝึกให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงจนเกิดทักษะและเกิดความชื่นชมในการปฏิบัติ

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ มีการวางแผนการใช้หลักสูตรในด้านการนิเทศภายใน และด้านการจัดทำแผนการสอน แต่มีปัญหาเกี่ยวกับการขาดเอกสารและแหล่งค้นคว้า และขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการใช้หลักสูตร การวางแผนก่อนนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนเป็นการเตรียมความพร้อมของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูจะต้องร่วมมือกันดำเนินการ โดยมีการสำรวจข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่จะใช้ในการวางแผนการใช้หลักสูตร มีการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุประกอบหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และงบประมาณไว้ให้พร้อม ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการ

จัดหาเอกสารและแหล่งค้นคว้าแก่ครูอย่างเพียงพอ มีการจัดประชุมปฏิบัติการเพื่อวางแผนการใช้หลักสูตรของโรงเรียน เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ และร่วมวางแผนการใช้หลักสูตรกับครู

สิ่งที่ เป็นแนวทางในการใช้หลักสูตรของโรงเรียน คือ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีการศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรจากเอกสารด้วยตนเอง แต่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก็ยังมีเวลาในการศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรได้น้อย เนื่องจากมีภาระอื่นมาก จะเห็นได้ว่าในการจัดการเรียนการสอนของครูนั้นจะต้องอาศัยหลักสูตรเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพราะหลักสูตรจะกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลไว้เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ควรมีการศึกษาและทำความเข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมในการศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรนั้น หากมีการวางแผนในการศึกษาโดยมอบหมายให้ครูแต่ละคนไปศึกษารายละเอียดแต่ละเรื่องแล้วนำมาประชุมชี้แจง ให้คณะครูทราบ มีการอภิปราย ซักถามเพื่อหาข้อยุติที่ถูกต้อง ก็จะช่วยให้การใช้หลักสูตรของโรงเรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย

ในการจัดทำแผนการสอนนั้น แม้ว่าครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่จะร่วมกันจัดทำแผนการสอนโดยมีศึกษานิเทศก์อำเภอเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ และมีผู้บริหารโรงเรียนนิเทศติดตามผลการใช้แผนการสอนก็ตาม ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก็ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการสอน จะเห็นได้ว่าแผนการสอนเป็นหัวใจของการนำผู้เรียนไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนด ดังนั้นครูผู้สอนต้องเข้าใจวิธีทำแผนการสอน และสามารถเขียนแผนการสอนได้เพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ก็มีวัตถุประสงค์ให้ครูเข้าใจวิธีทำแผนการสอน และสามารถทำแผนการสอนได้ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งระดับจังหวัดและอำเภอ ควรมีการช่วยเหลือครูในการจัดแผนการสอน โดยการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ประชุมปฏิบัติการจัดทำแผนการสอน จัดหาเอกสารทางวิชาการแก่ครูและมีการนิเทศติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ

2. ด้านการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร

ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการเตรียมบุคลากรในการใช้หลักสูตร โดยจัดส่งครูเข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เห็นว่าระยะเวลาในการเตรียมบุคลากรมีน้อย การจัดอบรมครูเพื่อให้ทราบถึงสาระของหลักสูตรนั้น บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับกรม จังหวัด และอำเภอ จำเป็นต้องมีวิธีการที่ดีพอ เพื่อให้ครูสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียน และควรมีการวางแผนในการเตรียมบุคลากรเพื่อการใช้หลักสูตรในระยะยาว การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรฉบับปรับปรุงแก่ครูโดยการเผยแพร่ทางเอกสาร สิ่งพิมพ์ วิทยุ และการประชุมชี้แจงอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูมีความพร้อมและสามารถเตรียมตัวก่อนนำหลักสูตรไปใช้ จะช่วยให้การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนประสบผลสำเร็จ และนอกจากนี้ควรให้หน่วยงานระดับกลุ่มโรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากรเพื่อการใช้หลักสูตรด้วย

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่หลักในการจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความรู้และประสบการณ์ของครู ซึ่งในการจัดครูเข้าสอนนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรพิจารณาด้วยความรอบคอบ นอกจากจะพิจารณาถึงความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของครูแล้ว ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมกับระดับชั้นเรียนด้วย ทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างครูในโรงเรียน และสอบถามความสมัครใจของครูด้วย เป็นการเปิดโอกาสให้ครูได้ใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามที่หลักสูตรกำหนด

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ มีการจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการสอนแก่ครูโดยการจัดห้องสำหรับเป็นแหล่งบริการสื่อการสอน และสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อ แต่ผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ยังได้รับบริการด้านวัสดุ เอกสารประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนจากหน่วยงานต้นสังกัดล่าช้า และมีจำนวนจำกัดจึงทำให้ไม่เพียงพอ วัสดุ เอกสารประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน เป็นสิ่งที่ทำให้การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียนเกิดสัมฤทธิ์ผล ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดทั้งระดับ กรม จังหวัด อำเภอ และโรงเรียน ควรจัดหาบริการให้แก่ครูอย่างเพียงพอ และสามารถนำมาใช้ทันในต้นปีการศึกษา เมื่อมีการเปิดภาคเรียนแล้ว ทั้งนี้โรงเรียนอาจดำเนินการโดยสำรวจวัสดุ เอกสารประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนแต่ละชั้นที่มีอยู่ ก่อนสิ้นภาคเรียนสุดท้ายในแต่ละปีการศึกษาว่ามีอยู่จำนวนเท่าไร ต้องการเพิ่มอีก

เท่าไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำ จัดหา ในช่วงปีภาคเรียน ส่วนที่ไม่สามารถจัดทำ หรือ จัดหาได้ก็ขอความร่วมมือจากหน่วยงานต้นสังกัดต่อไป

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ นิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรโดยการเยี่ยมชั้นเรียน และโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรจากสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด การนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรโดยการเยี่ยมชั้นเรียนทำให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ ทราบถึงสภาพและปัญหาที่แท้จริงในการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อให้ความช่วยเหลือแนะนำ ครูได้อย่างถูกต้องและเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ทั้งนี้ ผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ควรมีการวางแผนในการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร ร่วมกัน มีการประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ไขปัญหาให้เกิดประโยชน์ต่อการนำหลักสูตรไปใช้ ส่วน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะระดับอำเภอ ควรมีการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรของ โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง ส่วนหน่วยงานระดับจังหวัดก็สามารถนิเทศติดตามผลการใช้ หลักสูตรของโรงเรียนโดยการนิเทศทางไกล ใช้สื่อประเภทเอกสาร สิ่งพิมพ์ วิทยุ และจัดประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ หลักสูตร โดยการประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองได้ เข้าใจ แต่ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของหลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตรเป็นการสร้างความ เข้าใจอันดีแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร การที่โรงเรียนประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครอง ได้เข้าใจ นับว่าเป็นวิธีที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในท้องถิ่น ชนบท ทำให้ผู้ปกครองได้รับข่าวสารโดยตรง สามารถสนทนาซักถามกันได้ ในการประชาสัมพันธ์ หลักสูตรนั้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูควรมีการวางแผนในการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้า โดยให้ครู ทุกคนได้เข้าใจหลักการประชาสัมพันธ์ ลงมือปฏิบัติ และประเมินผลหลังการปฏิบัติเพื่อหาแนวทาง แก้ไข ทั้งนี้ในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบนั้นต้องทำเป็นระยะติดต่อกันไป แต่ละครึ่งไม่ควรใช้เวลานาน และควรใช้รูปแบบที่เหมาะสมเพื่อให้มีผู้รับเกิดความสนใจ

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน

ผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีการส่งเสริมหรือช่วยเหลือครู เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน การใช้สื่อ

การสอน เทคนิคและวิธีสอน และการวัดและประเมินผลจะเห็นได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนได้
 ดำเนินการตามบทบาทของตนเอง ในอันที่จะส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู
 เพื่อนำหลักสูตรไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างถูกต้อง ซึ่ง สงัด อุทรานันท์ (2532) ได้กล่าวถึง
 บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนว่าควรส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตร โดยการกระตุ้นและส่งเสริม
 ครูในการใช้หลักสูตรอย่างถูกต้อง เช่น การจัดการฝึกอบรม หรือจัดประชุมสัมมนา เป็นต้น

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดเด็กเป็น
 ศูนย์กลางและใช้ทักษะกระบวนการ 9 ขั้น ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถม
 ศึกษาแห่งชาติ (2534) ที่มีจุดเน้นของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร 2 ประการ
 คือ การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย
 โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ ส่วนทักษะกระบวนการ 9 ขั้นนั้น เป็นการรวมวิธีสอนต่าง ๆ เข้า
 ด้วยกัน เป็นกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ครูผู้สอนนำไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม
 ก็ตามครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก็ยังมีปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กล่าวคือ ขาดทักษะ
 ในการใช้เทคนิคและวิธีสอนใหม่ ๆ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทั้งระดับจังหวัด และ
 อำเภอ ควรพิจารณาช่วยเหลือครูให้มีโอกาสได้เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการ
 เรียนการสอน โดยจัดให้มีการประชุมสัมมนาทางวิชาการ การศึกษาดูงาน เชิญวิทยากรมาให้
 ความรู้แก่ครู จัดหาเอกสารทางวิชาการให้แก่ครูอย่างพอเพียง และมีการนิเทศติดตามผลการใช้
 หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการวัดและประเมินผลการเรียน
 ของนักเรียน เพื่อปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียน และปรับปรุงการสอนของครู โดยใช้
 ช่วงเวลาหลังจากจบบทเรียน และใช้วิธีสังเกต สอบถาม และตรวจผลงานหรือแบบฝึกหัด
 ซึ่งครูประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ดำเนินการในเรื่องของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนได้อย่าง
 ถูกต้อง ตามหลักของการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถม
 ศึกษาแห่งชาติ (2534) ที่มีหลักการวัดและประเมินผลการเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
 และพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดให้มีการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างภาคเรียน และปลาย
 ภาคเรียน และชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2529) กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการเรียนของ
 นักเรียนว่า ควรจัดให้มีการสอบถามความรู้ของผู้เรียนโดยการสอบถามความรู้ของผู้เรียนใน

ชั้นเรียน การสังเกต การมอบหมายงานให้ทำ และในปลายภาคเรียนก็จัดให้มีการสอบประจำภาคเรียน แต่อย่างไรก็ตามครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ยังมีปัญหาขาดเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐาน ไม่มีเวลาเพียงพอในการวัดผลทุกครั้งที่สอน และต้องสอนหลายวิชาไม่สามารถเตรียมการสอนได้เต็มที่ ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้งนั้นครูควรมีการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนเพื่อให้ทราบว่าการสอนครั้งนั้นบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่ครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไป ผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ควรมีการประชุมปฏิบัติการในการสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ และผู้บริหารโรงเรียนควรจัดแบ่งงานให้ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รับผิดชอบอย่างเหมาะสมทั้งงานสอน และงานอื่นนอกเหนือจากการสอน เพื่อช่วยให้ครูมีเวลาในการเตรียมการสอนได้อย่างเต็มที่และส่งผลต่อการนำหลักสูตรไปใช้

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบที่ได้จากวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางแก่หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา ๘

1. ควรมีการจัดเตรียมบุคลากรในการใช้หลักสูตรทั้งในระดับจังหวัดอำเภอ และโรงเรียน ก่อนที่จะมีการนำหลักสูตรไปใช้เป็นการล่วงหน้าพอสมควร โดยเฉพาะในระดับโรงเรียน เพื่อผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนจะได้มีการเตรียมพร้อมด้านต่าง ๆ ก่อนนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ
2. ควรมีการสนับสนุนช่วยเหลือด้านเอกสารและแหล่งค้นคว้าทางวิชาการแก่โรงเรียนอย่างเพียงพอ การสำรวจความต้องการของโรงเรียนและการรวบรวมแหล่งข้อมูลที่มีเอกสารที่เป็นประโยชน์เพื่อให้บริการแก่ครู เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ครู ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในที่สุด

3. ควรมีการเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้อย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ
4. ควรมีการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียนอย่างทั่วถึง และสม่ำเสมอ ซึ่งสามารถใช้สื่อต่าง ๆ เช่นวิทยุ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ในการนิเทศทางไกลได้
5. การให้บริการด้านวัสดุ เอกสารประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนควรเน้นโรงเรียนที่อยู่ในท้องถิ่นกันดาร ห่างไกล และมีความขาดแคลน และควรจัดดำเนินการให้ทันเวลาเพื่อโรงเรียนจะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

1. ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนด้านเอกสาร และแหล่งค้นคว้าทางวิชาการตลอดจนให้บริการด้านวัสดุ เอกสารประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนแก่ครูผู้สอนอย่างทั่วถึง
2. จัดแบ่งงานให้ครูรับผิดชอบด้วยความเต็มใจรวมทั้งงานสอน และงานอื่นนอกเหนือจากการสอน ทั้งนี้ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีส่วนร่วมหรือช่วยเหลือครูในด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมเพื่อการใช้หลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย
3. จัดส่งครูเข้ารับการฝึกอบรมประชุมสัมมนา และเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

1. ควรมีการประชุมปฏิบัติการร่วมกันในการจัดทำแผนการสอน การจัดทำวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน โดยมีการวางแผนในการจัดทำในช่วงปิดภาคเรียน
2. ควรมีการศึกษาและทำความเข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรจากเอกสารที่ได้รับจากเอกสารจากหน่วยงานต้นสังกัดให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อประโยชน์ในการนำหลักสูตรไปใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษาอื่น หรือสังกัดอื่น เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร เพื่อหาแนวทางในการใช้หลักสูตรที่เหมาะสม
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในระดับ จังหวัด และระดับประเทศ
3. ควรมีการวิจัยเมื่อมีการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ครบแล้วทุกชั้น
4. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)